

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

13 In quibus causis, & ex quibus coniecturis donatio tacita censeatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

In quibus causis, & ex quibus coniecturis donatio tacita censetur.

CAPVT XIII.

DONATIONIS proprium est, vt etiam si quis rem tradat alteri, donatio tacita non habeatur, quandoque dubii sumus, an rem donauerit, an verò solum commiserit. Nam, vt constat ex *l. Cum de in debito. ff. de Probation.* vnusquisque acquirere, ac ditari velle, non dilapidare, & perdere probabiliter creditur. Bartol. in *l. Qua dotis. num. 7. ff. Solutio matrimonio*, Regulam proponit, vt donatio in dubio non censetur, ex *l. Verum. ff. de donation. inter virum, & uxorem*, nisi ex modo, videlicet ex cursu temporis, & negotio gestato. *l. Procula. ff. de Donat.* Ex causa, videlicet, vt si res fuerit modica, vel parua. *l. Omnino. & l. Quod dicitur. & l. Impensis. ff. de rebus dotibus factis*, vel si aliquid datur, vel remittitur ob pietatem. Hinc est, vt quotiescumque potest esse aliqua alia interpretatio donationis, ea sit accipienda ex *l. Eleganter. §. Qui reprobus. ff. de pignorat. actione*. Immo addit Aciacius *Responso 38. ad finem* etiam favore Ecclesie in dubio non esse donationem censendam: nec si pater aliquid tradiderit filio: quia potius committere, quam donare creditur. Maritus item, vel pater eius si aliquid in vita mittat sponse, non in eo ipso videtur donasse, sed tradidisse causa ornamenti, non voluntate donandi.

His positus. Primo queritur, quibus in causis donatio censetur, & ex quibus coniecturis, & signis traditio rei pro donatione haberi queat? Respondeo, ex multis coniecturis hoc colligi.

Primo, ex consanguinitate, nam que dantur à consanguineis sponse, sunt viri, quia donatae censentur. Quae item dantur à consanguineis viri, sunt uxoris, quia donatae videntur, Bartolus, in *l. Sed si plures. §. In arrogato. num. 4. ff. de vulgar. & pupil. suis iuris.*

Secundo, Donatio in dubio censetur, quando merita siue obsequia præcesserunt: tunc enim, quod simpliciter traditur, donatum videtur, vt colligitur ex *l. Si vero non remanuerandi. §. Idem Papinianus. ff. Mandati*, quod etiam locum habet, tamen merita, & obsequia non adæquatur, quod donatum est.

Tertio, Donatio probabiliter creditur, quando aliquid datum est ob pietatem. *l. Liber captus. C. de captiuis. & post lim. reuersis*, mater, que filium captivum redemerat, traditur id fecisse non voluntate repetendi sed donandi ob maternum affectum, & votum. Idem iuris est, si aliquid mater filio dat causa alimentorum. Secus esset, si frater fratrem redimeret, vel ei alimenta præberet.

Quarto in *l. Donationes. §. Species. ff. de donationi.* donatio censetur, cum mater res aliquas extra dorem genero, præsentis filia, tradit: nam ipsi filia donasse probabiliter creditur. Bartolus in *l. Qui dotis. num. 5. ff. Solutio matrimonio.*

Quinto, in *l. 1. §. Accedit. C. de rei uxoris actione*, pro donatione habetur, cum quis extraneus mulieri dorem dat, & à marito stipularius non est, vt ea sibi soluto matrimonio redderet.

Sexto, Donatio censetur, cum aliquid à viro nobili, & diuiti donatur, Glossa in *l. Uxor. §. ultimo. ff. de legat. 3.*

In *l. Campanus. ff. de operis liberto*, libertus donasse creditur, qui sciens se ad operas patris non tenetur, nec ad eas posse obligari, passus est se ad illas adstringi.

Octauo, *l. Is qui amicitiam. ff. de negotiis. gestis*, pro donatione habetur, si quis paterna amicitia, impenalis iurium filium amici, cum à iulpebis tutoribus fraudaretur.

Nono in *l. uxorem. §. ultimo. de legat. 3. & in l. M. senarius. ff. de negotiis. gestis*, auus donasse creditur alimenta re-

poti, cum nihil expressit, an voluntate repetendi dederit: præsertim cum nepos diues non esset, nec in eo sustentando auus magnas impensas fecerit.

Secundo queritur, An si quis tradiderit aliquam rem alteri, & nihil expresserit, eam donasse videatur? Respondeo, in dubio non creditur donasse, sed vel deposuisse, vel commodasse, vel mutuum dedisse. Glossa in *l. Cum quid. ff. Si certum petatur*, & ibi Bartolus, Paulus, Iason, Alexander, & alii.

D E.

POLLICITATIONIBVS Sive PROMISSIONIBVS.

Quid sit Pollicitatio.

CAPVT XIV.

TITVLVS duodecimus in libro 9. Digestorum est, De pollicitationibus.

Sciendum autem est, Iurisconsultos pollicitationem intellegere, quando nulla rogatione præcedente, sed sponte, gratis, & liberaliter a alteri nihil à nobis petenti, immo absente etiam pollicemur nos aliquid daturus, facturusue. Vade in *l. Pactum. ff. de Pollicitat.* Pollicitatio dicitur offerentis solus promissio. Et Glossa *eadem* ait: In pollicitatione non est nisi vnus partis consensus, & ideo dicitur à pacto, quod est duorum consensus, & que conventio: vt in *eadem l. Pactum, habetur*. Et huiusmodi pollicitationem homini factam, Theologi promissionem appellant: eamque à voto distinguunt, quod votum sit promissio facta Deo: Promissio vero, pollicitatio homini facta. Ex quo perspicitur, pollicitationum aliquando esse nomen generis, ita vt comprehendat votum nuncupatum Deo, & stipulationem, & pollicitationem factam homini: aliquando esse nomen speciei, & formæ, quatenus est pollicitatio, qua aliquid homini promittitur, & distinguatur à voto, quo Deo quippiam promittimus, & hoc modo in presentem accipitur à nobis.

Pollicitatio igitur, siue promissio est, qua quis gratis, & liberaliter promittit alteri se aliquid daturum, aut facturum: in qua promissione solus est consensus vnus, videlicet, eius, qui alteri promissum est, quo videlicet ratam, & acceptam habeat promissionem, tunc promissio habet vim pacti, in quod transit, vt docet *Panormitanus in cap. De pactis. Bart. doctrinam sequitur*.

Primo queritur, An promissio sit verè & propriè contractus? Ratio dubitandi est, quia in promissione non est reciproca obligatio, sed is qui promittit, se obligat ei cui promittit, is verò cui promittitur, promittenti minime se obstringit: ac in *l. Contractu. est vitio citoque obligatio. l. Labeo. ff. de verb. oblig.*

Communis est opinio, promissionem, seu pollicitationem non esse verè, proprièque contractum, quia non parit ex vtraque parte obligationem.

Quidam Iuniores communi sententia postposita, verum & proprium contractum esse contendunt, ratione permittit, quia contractus reciprocam obligationem sua natura non postulat. Siquidem, vt constat ex *l. Iulianus. §. Si quis à pupillo. ff. de action. empt. & vendi. & l. Potest*